

Bogusław Kreja
Słownictwo rzeczowników ekspresywnych w języku polskim.
Formacje na *-ik*, *-k*, *-isko* i *-ina*

Gdańskie Towarzystwo Naukowe
Gdańsk 1969

Spis treści

WSTĘP / 5

RZECZOWNIKI ZDROBNIAŁE NA *-ik* i *-k* WE WSPÓŁCZESNYM JĘZYKU POLSKIM (NA
TLE HISTORYCZNYM)

Rodzaj gramatyczny wyrazu podstawowego a rodzaj gramatyczny wyrazu pochodnego / 9

Zasada zgodności rodzaju gramatycznego podstawy słowotwórczej i derywatu / 9

Wyjątki od zasady zgodności rodzaju gramatycznego podstawy słowotwórczej i derywatu / 11

Funkcje przyrostka zdrabniającego *-k* we współczesnym języku polskim / 15

Repartycja przyrostków zdrabniających *-ek* i *-ik* / 24

Analiza tematów, z którymi łączy się przeważnie przyrostek *-ek* / 26

Zdrobnienia od tematów na *-k* / 26

-g / 33

-ch / 34

-r / 35

-p / 37

-w / 39

-ć / 41

-ń / 42

-ś / 43

Analiza tematów, z którymi łączy się przeważnie przyrostek *-ik* / 44

Zdrobnienia od tematów na *-cz* / 44

-sz / 44

-ż / 45

-dź i *-dź* / 46

-rz / 47

-t / 48

-d / 51

-s / 53

-z / 55

-ź / 56

-m / 56

-b / 57

-b', *-p'*, *-w'* / 58

-f / 58

-j- / 58
-c- / 59
-dz- / 62
-n- / 62
-l- / 65
-ł- / 67

Uwagi ogólne / 69

Stosunek ilościowy rzeczowników zdrobniających na *-ik* do rzeczowników zdrobniających na *-ek* we współczesnym języku polskim / 69

Przyrostek *-ek* po tematach na *-k-*, *-g-*, *-ch-*, *-r-* / 71

Przyrostek *-ek* po tematach z *-e-* wstawnym / 72

Przyrostek *-ek* zapewniający właściwą interpretację semantyczną formacji / 74

Przyrostek *-ek* po tematach z samogłoską *-i-* lub *-y-* i po tematach występujących w liczbie mnogiej / 75

Przyrostek *-ek* po wyrazach szczególnie długich / 77

Przyrostek *-ek* w połączeniu z rzeczownikami osobowymi / 77

Zdrobnienia na *-ek* jako archaizmy słotwórcze / 78

Inne zdrobnienia na *-ek* / 79

Uwagi o rozwoju historycznym formacji na *-ek* i *-ik* / 80

Łączliwość przyrostka zdrabniającego *-k-* z poszczególnymi typami formacji słotwórczych / 85

Zdrobnienia drugiego stopnia na *-(ecz)ek* i *-(icz)ek* / 88

Przyrostek zdrabniający *-ka* w połączeniu z rzeczownikami ekspresywnymi na *-ina* / 91

Przyrostek zdrabniający *-ka* w połączeniu z rzeczownikami na *-ość*. Przyrostek *-ostka* / 92

Przyrostek zdrabniający *-ka* w połączeniu z rzeczownikami na *-nica*. Przyrostek *-niczka* / 96

Przyrostek zdrabniający *-ko* w połączeniu z formacjami typu *dziecię*. Przyrostek *-ątko* / 91

Przyrostki *-uszek*, *-uszka*, *-uszko* i podobne / 107

Wpływ przyrostków zdrabniających *-ik* i *-k* na postać tematu słotwórczego / 118

Wpływ przyrostka *-ik* na postać spółgłoski poprzedzającej / 118

Wpływ przyrostka *-k* na postać spółgłoski poprzedzającej / 120

Wymiany samogłoskowe zachodzące pod wpływem przyrostka *-k-*. Wymiany jakościowe / 129

Zachowanie się grup spółgłoskowych przed przyrostkiem *-k-*. Samogłoski wstawne *-y-* // *-i-* i *-e-* / 133

Mniejszy zakres *-e-* wstawnego w zdrobieniach na *-k-* w historii języka polskiego / 140

RZECZOWNIKI EKSPRESYWNE NA *-isko* i *-ina* WE WSPÓŁCZESNYM JĘZYKU POLSKIM (NA TLE HISTORYCZNYM)

Rzeczowniki ekspresywne na *-isko* / 149

Uwagi wstępne / 149

Rodzaj gramatyczny formacji ekspresywnych na *-isko* / 151

Odmiana formacji ekspresywnych na *-isko* / 153

Charakterystyka funkcji ekspresywnej przyrostka *-isko* / 154

Charakterystyka podstawy słotwórczej formacji ekspresywnych na *-isko* / 158

Rozwój historyczny formacji ekspresywnych na *-isko* / 166

Rzeczowniki ekspresywne na *-ina* / 179

Wielofunkcyjność przyrostka *-ina* / 179

Rodzaj gramatyczny formacji ekspresywnych na *-ina* / 185

Charakterystyka funkcji ekspresywnej przyrostka *-ina* / 187

Charakterystyka podstawy słotwórczej formacji ekspresywnych na *-ina* / 190

Rozwój historyczny formacji ekspresywnych na *-ina* / 195

Porównanie formacji ekspresywnych na *-isko* i *-ina* / 203

Rodzaj gramatyczny formacji ekspresywnych na *-isko* i *-ina* / 203

Charakterystyka podstawy słotwórczej formacji ekspresywnych na *-isko* i *-ina* / 204

Charakterystyka funkcji ekspresywnej przyrostków *-isko* i *-ina* / 208

Problem genezy funkcji ekspresywnej przyrostków *-isko* i *-ina* / 211

Bibliografia / 217